

PERE CARRONDA

Vista de la Seu de Mallorca. L'actuació de l'artista felanitxer, segons fonts del bisbat, hauria de crear un nombre indeterminat de gàrgoles que podrien ser tant de nova creació com de recuperació de les que estan molt deteriorades; una o dues noves capelles i potser un o més vitralls.

La Seu que **repeteix** la història

L'anunciada intervenció de Miquel Barceló a la Seu de Mallorca repeteix la història de l'aportació d'Antoni Gaudí d'ara fa un segle: polèmica i silencis.

Exactament ningú no sap en què consistirà l'anunciada intervenció de l'artista Miquel Barceló a la Seu de Mallorca. Però el simple anunci, fet el setembre passat, ha bastat per crear una mar de fons d'allò més remoguda, dins dels ambients culturals i polítics. Res no falta. Pacte de silenci de les institucions implicades, rumors de tota mena, i fins i tot crítiques d'una associació que vetlla pel patrimoni artístic i cultural. La intervenció de Barceló a la Seu de Palma serà, és ja, polèmica.

De Gaudí a Barceló. Quan el 1899 l'aleshores bisbe mallorquí Pere Joan Campins sol·licità a Antoni Gaudí un projecte de restauració interior de la Seu, el geni modernista s'hi mostrà entusiasmat. El 1902 es traslladà a Palma

per estudiar sobre el terreny la intervenció que calia fer, i en va realitzar l'avantprojecte. Dos anys més tard va començar l'actuació. Les obres duraren anys: traslladà el cor al presbiteri, suprimí el retaule major per treure a la vista una capella, descobrí la càtedra episcopal, la qual també restaurà, amplià el presbiteri, introduí milers de peces de ceràmica de decoració... El que amb els anys és un orgull, i una aportació artística indubtable, va ser en el seu temps motiu de gran polèmica. Com escriu el professor d'art de la Universitat de les Illes Balears Miquel Seguí Aznar, a la *Gran Enciclopèdia de Mallorca*, "des dels seus inicis va ser un empresa altament polèmica. Les obres foren apassionadament discutides, no només a l'illa, sinó també a la península (...). Durant la dècada del 1920-1930, quan la restau-

Antoni Gaudí (dalt) i Miquel Barceló. La intervenció de l'arquitecte també fou polèmica.

ració ja s'havia abandonat, la polèmica subsistia encara amb força". La polèmica, en síntesi, era entre els que defensaven la intervenció de Gaudí i els que consideraven un excés les aportacions genials que es consideraren superposicions arbitràries als elements gòtics. L'any 1914 Gaudí abandonà les obres, inacabades, que foren continuades pels seus deixebles Joan Rubió i Guillem Reynès. El motiu de la fugida de Gaudí mai no s'ha aclarit.

Es repetirà la història ara amb la intervenció de Barceló?

Barceló a la Seu. L'únic que es coneix amb certesa fins ara és que el bisbat de Mallorca anuncià el passat mes de setembre que s'havia arribat a un principi d'acord amb Miquel Barceló perquè aquest artista fes una intervenció a la Seu, d'acord amb el Govern i la Universitat de les Illes Balears (UIB).

Segons el que s'explicà aleshores, l'actuació hauria de crear un nombre indeterminat de gàrgoles –s'ha parlat d'entre deu i vint–, que podrien ser tant de nova creació per substituir les desaparegudes com de recuperació de les que estan molt deteriorades; una o dues noves capelles, i finalment, també potser un o més vitralls.

Quan el bisbat anuncià el principi d'acord es va remetre a un altre de posterior, que no té termini exacte, i que seria el pacte final entre les parts que determinaria exactament els terminis, els pressupostos, el projecte artístic, el fi-

nançament i tots els detalls que s'esperava saber ja en el primer anunci de l'acord. Més de mig any després encara s'està esperant. Les converses continuen, però es detecta un cert desencís, si més no en alguna de les parts. L'artista ha de lliurar el projecte, i aquest s'ha d'avaluar des de múltiples punts de vista, inclòs l'econòmic. Però el projecte no ha arribat. Un dels representants de les parts que participen en les converses digué a aquest setmanari: "Jo ja no li telefonaré més [a Barceló]; ja dirà ell què i quan vulgui. No puc seguir seguint-lo telefònicament arreu del món, i pagant-ho de la meua butxaca." Com es pot intuir fàcilment, les aigües estan remogudes.

Pel que es coneix fins ara, un cop fet el projecte el bisbat haurà de donar el permís per a la intervenció de Barceló, sempre, però, amb la capacitat d'aprovar totalment i/o parcialment el projecte, per evitar que no es desviàs del que és propi en un recinte sagrat. El finançament aniria a càrrec del Govern balear a través de les conselleries de Turisme i Educació i Cultura. Així mateix, la UIB també hauria de cercar finançament.

Tot plegat és una història encara una mica etèria, els fils principals de la qual es poden reconstruir a partir del que aquest setmanari ha pogut parlar amb fonts d'algunes de les parts implicades.

Seria una operació a múltiples bandes, en el centre de la qual hi hauria l'artista felanitxer Miquel Barceló. La idea sorgí més o menys espontàniament entorn de les converses de Barceló amb persones

de la UIB, amb les quals manté una excel·lent relació. Per la contrastada importància artística de Barceló, la UIB nomenaria l'artista doctor *honoris causa*. A pesar de la implicació de Barceló –des de fa anys– en diverses causes, sobretot referides a campanyes de protecció ambiental, el fet és que Mallorca no compta amb una aportació definitiva o de gran transcendència social i cultural de l'artista. En les converses amb la UIB sorgí la idea que es podria fer una exposició, en principi pensada per al 2003, en un marc d'aquells que se'n diuen incomparables. Algú digué que, per ventura, a la Seu de Mallorca. Llavors, algú més afegí que es podria aprofitar la bona predisposició de l'artista per fer una intervenció a la catedral. Barceló, sembla, s'entusiasmà amb la idea. El bisbat, quan se li plantejà la idea, també s'hi mostrà interessat. El Govern de les Illes Balears, si fa no fa el mateix.

Així, el setembre, com s'ha dit, s'anuncià la "idea". Però els mesos han passat i no s'ha sabut res més concret. La comissió tripartida de seguiment que aleshores es creà (formada pel bisbat, el Govern i la UIB) es continua reunint, però falta el més important per començar a prendre decisions definitives: el projecte i el cost, que ha de presentar Barceló.

De moment, doncs, tot és una idea. Quant a la xifra econòmica, s'ha publicat que són 1.000 milions, els que presumptament Barceló hauria demanat per

XXX PREMIS OCTUBRE

València, del 23 al 27 d'octubre del 2001

XIV Encontre d'Escriptors

AHIR I DEMÀ. La generació de la República

(La generació dels Octubre

Simposi Internacional

De la Corona d'Aragó a la Itàlia del Rinascimento

VII Congrés de Pensament

GLOBALITZACIÓ. Economia, política i cultura

X Congrés de Mitjans de Comunicació

INTERNET. El català a la xarxa

TIPUS DE MATRÍCULES:

1. Públic en general

Modalitat única: 12.000 ptes. Inclou els drets d'inscripció, el material informatiu del congrés escollit i un certificat d'assistència lliurat per la Fundació Ausiàs March.

2. Estudiants universitaris

Modalitat A: 6.000 ptes. Inclou els drets d'inscripció, el material informatiu del congrés escollit i el certificat d'assistència atorgat per la Fundació Ausiàs March. Per un acord de la fundació amb la Universitat de València, aquesta pot emetre un certificat d'Extensió Universitària a tots els assistents. L'import d'aquest certificat, si es desitja, ha de sumar-se al preu de matrícula.

Modalitat B: 25.000 ptes. Inclou els drets d'inscripció, el material informatiu del congrés escollit, el viatge, l'allotjament, la manutenció i el certificat d'assistència que atorga la Fundació Ausiàs March. Aquesta matrícula sols pot gestionar-se a través dels acords establerts per la Fundació amb les universitats respectives.

NOTES IMPORTANTS:

•Places limitades

•Moltes Universitats convatiden l'assistència als congressos per crèdits acadèmics de lliure configuració. Informeu-vos-en!

•El termini de preinscripció s'obre l'1 d'abril i finalitza el 30 de juny del 2001

INFORMACIÓ:

Fundació Ausiàs March - Baró de Càrcer, 40, 7è, p. 14 - 46001 València
Telèfon: 963532007 - Fax: 963510036 - <http://www.premisoctubre.com>

fer l'actuació. Ningú no ho vol confirmar, però tot fa suposar que la qüestió econòmica és un entrebanc seriós. De moment, tot el que envolta l'actuació de Barceló està subjecte a un "pacte de silenci", segons un dels membres de la comissió tripartida.

El gabinet de premsa del bisbat de Mallorca indicà que tot era una idea, no un projecte, sense fer més precisions i remetent al cap de Patrimoni del bisbat, el pare Pere Llabrés. Aquest hi insistí: "Tot es una idea: ens seguim reunint i la predisposició és bona, però, ja dic, és una idea. Fins que no tinguem el projecte exacte, que ha de presentar Barceló, no podem dir res més."

Pel que fa a la qüestió econòmica, el pare Llabrés no vol ser massa precís. Només assegura que "ni de lluny s'arribaria a aquestes quantitats", com l'avançada de 1.000 milions. Tot i la voluntat de no parlar gaire, i quan EL TEMPS insistí sobre el particular, el cap de Patrimoni del bisbat no pogué evitar transmetre un cert to dolgut, que exemplificà amb aquest símil: "Si tu t'oferissis per fer un article a un diari en què et fa gran il·lusió publicar, et diguessin que sí, i després demanassis un milió de pessetes, com creus que se sentiria el diari i què creus que et contestarien...?" Quant a l'estat actual de la situació, remet a la resposta de sempre: "S'espera el projecte que ha de presentar Barceló." Sobre el seu estat d'ànim no dubta a dir que està preocupat.

Per si no faltàs res, l'associació ARCA, que lluita per la protecció dels valors arquitectònics i artístics, va emetre el febrer un duríssim comunicat que criticava el secretisme que ha caigut sobre tota l'operació, i demanava la intervenció de la UIB per calibrar la validesa artística de l'aportació de Barceló i, sobretot, perquè la intervenció de l'artista felanitxer no implicàs, com s'havia dit, una possible substitució d'un retaulle existent per un de nou que havia de crear ell.

Potser és cert que la història mai no es repeteix. Però pel que fa a les intervencions artístiques contemporànies sobre la Seu de Mallorca, ningú no ho diria.

Miquel Payeras